

Dünya’da ve Türkiye’de Ekolojik Köy Uygulamaları

Deniz Kılıç^{1,*}, Fatih İşcan¹

¹ Konya Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Harita Mühendisliği Bölümü, 42130, Konya.

Özet

Doğal kaynakların tükenişi, iklim değişikliği ve buna bağlı gelişen doğal felaketler, hızlı nüfus artışı, artan kentleşme ve sosyal eşitsizlik son yıllarda yüksek seviyelere ulaşmış ve artan bir ivmeyle de bu problemler çoğalmıştır. Gezegenimizin taşıma kapasitesini aşan ekolojik problemler hem doğanın hem de insanın yaşamını tehdit etmektedir. Ekoköy yaklaşımının bütüncül ve çok yönlü çözüm üretme adına uygun bir metodoloji uyguladığı belirtilmektedir.

Günümüz medeniyet anlayışına radikal bir eleştiri getirerek, tüketim kültürünün ve medeniyetin mekansal yansımaları olarak kent çözümlerini yetersiz gören ve bütüncül çözüm önerileri sunmak konusunda çok boyutlu özelliğiyle fark yaratan ekoköy, köy insanın barış içinde uyumlu bir yaşamı gerçekleştirmek üzere ekonomik, sosyal ve kültürel faaliyetlerini çevreyle bütünleştirdiği, doğal yaşamın ve organik tarımın gerçekleştirdiği bir yerdir. Burada gerçekleştirilen ekonomik, sosyal ve kültürel faaliyetlerin temel amacı insanın içinde bulunduğu ortamla barışık ve uyumlu bir biçimde yaşamını sürdürmesini sağlamaktır. Aynı zamanda kentsel yaşam kalitesini korunmasına da yardımcı olmaktadır. İnsan merkezli bir yerleşim yeri olup, ekonomik yapıda emek yoğun faaliyetler ağırlıktadır. Ekoköy yaklaşımı, kendi kendine yetebilen insan toplulukları oluşturma hedefiyle, hem insanın ekolojik ayak izini azaltmak, hem de toplumsal düzeni sağlamak, gelir ve yaşam düzeyleri açısından görülen adaletsizliği ortadan kaldırmak konusunda çözüm üretmektedir.

Bu çalışmada, Dünya’da ve ülkemizdeki ekolojik köylerin durumu araştırılmış, farklılıkları incelenmiş ve ekolojik tasarımın nasıl olacağı konusunda araştırma yapılmıştır. Dünyanın farklı yerlerinde sayıları her geçen gün artan ve dikkat çeken ekolojik köy uygulamaları daha yaşanabilir bir dünya için umut verici bir tablo çizmektedir. Ancak, Türkiye’de ufak girişimler dışında ciddi bir ekolojik köy örneği gösterebilmek hala mümkün değildir. Türkiye’de ekolojik köy için atılan adımlar henüz yerel hareketler şeklinde olsa da, toplumsal bir ekolojik bilincin oluşmasında bu adımların önemli katkıları olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler

Kırsal Alan, Ekolojik Köy, Doğal Yaşam, Organik Tarım

1.Giriş

İnsanoğlu bilim ve teknolojiadaki ilerlemeleri hayal edilebilecek boyutların çok ilerisine ulaşmış bulunmaktadır. Ulaşılan bu nokta daha da ileriye taşınacaktır ve son bulacağı da mümkün görünmemektedir. Eko-köy, insan davranışlarını doğayla birleştiren, sağlıklı birey gelişimini destekleyen, insan ölçeğinde kendi kendine yetebilen yaşam planı sağlayan bir yerleşim modelidir. Bunlar nitelikli bir amaç uğruna bir araya getirilmiş topluluklardır. İnsanlığı derinden etkileyen sürdürülebilirlik politikası ile çevreci hareketlerin en önünde yer almaktadır ve geleneksel yaşama duyulan özlemin canlı tutulması amacına yöneliktir. Eko-köyler, doğal yaşam tarzı oluşturmak için çeşitli modeller oluşturarak 21. yüzyılda dünyaya zarar vermeden yaşamının mümkün olduğunu göstermek amacıyla tasarlanmaktadır. Dünyada yaşanan çevre sorunları karşısında çözüm arayışları yoğun biçimde sürmektedir. Mevcut tasarım ilkeleri sorgulanmakta, kentleri kapsayan alanlar incelenerek ekolojik planlamalar yapılmaktadır. Çevre kirliliğini azaltacak, insan sağlığına uygun ortam şartlarını sağlayabilecek ve ekolojik dengeyi koruyan yapıları yönelik eleman ve malzeme seçimi, mimarinin amacı haline gelmiştir. Bunun sonucunda, ekoloji-mimarlık ilişkisi bazında çeşitli uygulamalarla karşılaşılacaktır. Günümüzde çevre sorunlarının içinden çıkılmaz hale gelmesi insanlığı yeni arayışlar içine itmiştir ve bu arayışlar, 1970’li yıllardan itibaren hızla artmıştır. Yaşam alanlarını riske atan çevre sorunlarını çözmek için çeşitli uygulamalar ve bu konuda pek çok kuram, ilke, model geliştirilmiş ve uygulanarak hayata geçirilmesi denenmiştir. Doğanın kaynaklarını temel alarak doğal yaşamı amaçlayan ekoköyler de bunlardan biridir. Ayrıca eko-köyler ekolojik, ekonomik, sosyal, kültürel anlamda sürdürülebilir yerleşim modelleri olmuştur (URL 1)

1.2. Ekolojik Köylerde Olması İstenen Faaliyetler

Bir ekolojik köyde çok çeşitli faaliyetler olur. Bu farklı faaliyetler yerel bir ekonomik yapılanmanın oluşmasına katkı sağlayabilmelidir. Bu bağlamda; biyolojik tarım, ziyaretçi ağırlama, özgünlüğüne uygun eğitim merkezleri, ekolojik ve etik ölçütlere uygun emek yoğun işletmeler ekolojik köy ekonomisini sürdürebilir bir yapıya kavuşturabilir. Ekolojik köyün ekonomisi bir Yerel Değişim Sistemi ile bütünleştirilebilir. Böylece, farklı arz talep ihtiyaçlarını takas etmek suretiyle para ödmeden bilgi, mal ve hizmet elde etme imkânı elde edilebilir (URL 2).Ekolojik köylerin sosyal, ekonomik, ekolojik, kültürel, hukuki ve mali nitelikleriyle ön plana çıktıklarını belirtmekte ve burada yapılması gerekli faaliyetleri sosyal, kültürel, ekolojik ve ekonomik yapı çerçevesinde ele almaktadır. Thibaud’ya göre, ekolojik köy, sosyal açıdan yerel dayanışmayla farklı deneyimlerin, mal ve hizmet değişim sistemlerinin uygulanmaya koyulduğu yer

*Sorumlu Yazar: Tel: (0332)2231912 Faks: (0332)2410635

E-posta: denizokyanus674@gmail.com (Kılıç D.), fiscan@ktun.edu.tr (İşcan F.)

olacaktır. Kültürel açıdan, bireylere yeni bir hayat tarzı sunulacaktır. Orada kendi kendileriyle baş başa kalma imkânı bulacaktır. Ekolojik köyde, insan belli bir dünya görüşüne zorlanmaz, her insan kendi bilinçli özgürlüğü ile baş başa bırakılır. Ekolojik köyler hareketinin ana eksenini, insani boyut, dostça ilişkilerin zenginliği, arzuların ve idealistliğin sürekliliği oluşturmaktadır. Köylerin oluşturulmasında ve başarılarında bu olgular belirleyici olacaktır. Ekolojik açıdan, ekolojik köyde çevreye ve insana saygı duyma, yapıcı ve sorumlu bir tavır alma esastır. (URL 3) Temel ihtiyaçları karşılama da dâhil olmak üzere, insanı ve doğal çevreyi sömürmekten kesinlikle uzak durmak gerekmektedir. Ekonomik açıdan, çok farklı faaliyetler öngörülebilir. Bunlar;

- Biyolojik tarımın geliştirilmesi
- Ziyaretçi kabul etmek
- Ekolojik ürünler üretme
- Eğitim merkezleri
- Sanat ve zanaat Faaliyetleri
- Yapı Şantiyeleri
- Yeni eğitsel deneyimler
- Kısmi yerleşme
- Eşit düzeyde gelir

1.3. Ekolojik Köylerin Mevcut Köylerden Farklı Yanları

Mevcut köylerle ekolojik köyler arasındaki farkı değerler açısından ortaya koymaktadır. Vandemeulebroecke'a göre, "ekolojik köy az da olsa eski köydeki yapıları yeniden uygulamaya koymaktadır, fakat burada insanlar ortak bir ideal etrafında toplanmaktadır. Mevcut köyde zorunlu olarak yaşanmaktadır, sosyal baskıya ve mevcut değerlere katlanmak zorunluluğu vardır. Ekolojik köylerle mevcut köyler arasındaki farklar ekolojik, kültürel, sosyal ve ekonomik olmak üzere dört açıdan değerlendirilebilir. Ekolojik açıdan bakıldığında, mevcut köylerde çevre hassasiyeti ekolojik köye göre oldukça geri bir durumdadır. İstisnai durumlar olsa bile genel anlamıyla çevre bilinci istenilen düzeyde değildir. Özellikle de çevreyi tüm boyutlarıyla geliştirme doğrultusunda tam bir dayanışma olduğu söylenemez. Kültürel açıdan incelendiğinde, ortak değer üretme ve geliştirmede, insanlar arası dostça ilişkilerde, ilişkilerin zenginliğinde ekolojik köyün diğerinden önde olduğu görülmektedir. Sosyal açıdan, dayanışma ve paylaşım esas alındığında da ekolojik köyler mevcut köylerden daha ileride bulunmaktadır. Ekonomik açıdan, üretim çeşitliliği ve özellikle yerel ekonomiye bütünleşmeye dönük yapılanma mevcut köy yapısında sınırlılık arz etmektedir. Ekonomik anlamda dayanışma dış zorlamalarla gerçekleşmektedir. Belli ürünler konusunda uzmanlaşmış köylerin sayısı ise oldukça sınırlıdır (URL 4).

1.4. Ekolojik Köy Kurulumunun Topluma ve Ülkeye yararları

Kent sorunları incelenirken, ekolojik bozulmalar, çevre kirlilikleri, biyo-çeşitliliğe verilen zararlar, gaz emisyonlarının değerleri, yaygınlığı, miktarları, topluma ve insan sağlığına verdiği zararlar dikkate alınmalıdır. Bir ekolojik köyün yararları şu şekilde sıralayabilir (Yıldız, 2016); ekolojik prensiplerin uygulanması, kentlerin doğal kent olarak planlanması, iklime ve çevreye uygun hale getirilmesi, çevre kirlenmesinin önlenmesi, flora ve faunanın korunması, su, hava, toprak kirliliğinin önlenmesi, yağmur suyunun kullanımı, sera gazı emisyonlarının azaltılması, fosil enerji kullanımının azaltılması, köyün ısıtması, soğutması, ulaşım ve sanayide elektrik üretiminde doğal enerjinin kullanılması, ekolojik mimarinin uygulanması, temiz ve ekolojik ulaşım sistemlerinin yaygınlaştırılması, yaya ve bisiklet ağırlıklı, toplu taşımaya yönelik çözümler üretilmesi, çöplerin geri dönüşümü, en az seviyede tüketim, demokratik katılım, farkındalık, bütünsellik, güvenlik, sağlık, geri-beslenme ve dönüşüm, ileri teknoloji ve doğayla uyum, sanayi çözümlenmesinde yeşil politikalar, enerji verimliliği, biyolojik çeşitlilik, tehlike altındaki türlerin korunması, ölçülebilirlik, yoğun olmayan yalın bir köy tasarımı, kırsal-kentsel bütünleşmedir.

2. Dünyada Ekolojik Köy Uygulamaları

Ekolojik köylerin ortaya çıkmasına sebep olan faktörler arasında, dünya üzerinde giderek çoğalan çevre kirliliği, kültürel yapının çökmesi gibi nedenler sayılabilir. Ekolojik köyler doğayla ve tüm canlılarla iç içe yaşayan, çevre dostu, kendi kendine yetebilen, dayanışma içerisinde olan insanlardan oluşur. Bu insanlar yeşil üretim, doğal enerji, ekolojik tasarım ve mimari gibi pek çok yöntemden faydalanır (URL 5).

2.1. Ithaca Ekoköyü – ABD

Ithaca Ekoköyü Amerika'nın New York eyaletindeki Ithaca şehrine iki mil uzaklıktaki 70 dönümlük arazide neredeyse 20 yıla yaklaşan bir süreç içinde gelişmiş ve içerisinde üç adet birbiriyle bağlantılı yerleşkeden meydana gelen bir ekoköydür. İlk yerleşke, dört buçuk yıllık planlama, tasarlama ve inşaa sürecinin ardından 1996 yılında tamamlanmış ve yerleşimciler taşınmıştır. Ortak konut modeliyle tasarlanan Ithaca Ekoköy'ünde nüfus, 2003 yılında ikinci grup

yerleşkeler olarak tasarlanan evlerin tamamlanmasıyla yaklaşık 60 haneye denk gelen 160 kişiye ulaşmıştır (Walker, 1995).2012 yılının sonlarında başlanan üçüncü yerleşkenin inşaatı ise hala devam etmektedir. Ithaca Ekoköyünden alınan görüntüler Şekil 2.1’de gösterilmiştir.

Şekil 2. 1. : Ithaca ekoköyü

2.2. Govardhan Ekoköyü – Hindistan

2003 yılında yaklaşık yüz elli kişi ile kurulan çiftliğin zaman içinde enerji ve gıda bakımından tamamen kendi kendine yeterli bir hal alması hedeflenmektedir. Şu an ise elektrik üretimi bir biyogaz sistemiyle sağlanmaktadır. Bununla birlikte güneş enerjisinden yararlanarak sokak aydınlatmaları ve sıcak su ihtiyacı da karşılanmaktadır.

Yapılarda yerel ve sürdürülebilir materyaller kullanılmıştır (basınçla sıkıştırılıp sabitlenmiş toprak bloklar gibi). En temel amaçlarından biri, global ekonomiye minimum seviyede bağımlı bir yerel ekonomik model kurmak olan Govardhan’ın yaklaşık 230 dönümlük arazisinin altmış dönümlük bir kısmı organik tarıma ayrılmış durumdadır. Govardhan Ekoköyünden alınan görüntüler Şekil 2.2’de gösterilmiştir.

Şekil 2. 2. :Govardhan ekoköyü

2.3. Findhorn Ekoköyü – İskoçya

Findhorn Vakfı 1962 yılından bu yana, bütüncül ve sürdürülebilir yaşama yönelik yaptığı çalışmalarla uluslararası platformda tanınmaktadır. Ekoköy, Findhorn Vakfı’nın da katkısıyla sürdürülebilirliğin yeni sınırları olarak açıkladıkları, ekolojik yapılar, yenilenebilir enerji kaynakları, enerji verimliliği, biyolojik atık su arıtma sistemi, geri dönüşüm, yerel organik gıda üretimi, sürdürülebilir ekonomi, kapsamlı karar alma süreçleri gibi alanlarda oldukça gelişme göstermiştir. Bunlardan en dikkat çekici olanlarından biri “Living Machine” adı verilen su arıtma sistemidir. Sayıları dört olan bu

tribünler vasıtasıyla 750kW'a kadar elektrik üretimi yapılabilir. Findhorn Ekoköyünden alınan görüntü Şekil 2.3'de gösterilmiştir (Dawson, 2006).

Şekil 2. 3. : Findhorn ekoköyü

2.4. Sieben Linden Ekoköyü – Almanya

Kurulacağı bölge için çok küçük bir ekolojik ayak izi bırakmak hedefiyle yola çıkan ekoköyün fikir sahipleri 1986 yılından itibaren bu konuyla ilgili çalışmalarına başlamıştır. Ancak, projenin bir bütün olarak değerlendirilip yaşamın her alanında kendine yeterlilik esaslar benimsendiğinden, ekolojik inşaat teknikleri ve kaynakların döngüsel dolaşımı gibi yaklaşımların mevcut bir yerleşimde gerçekleştirilmesinin zor olacağına inanılmıştır ve bu yüzden arazi arayışına girilmiştir. Ancak bu sürecin çeşitli sebeplerle uzaması sonucu Sieben Linden Ekoköyü'nün kurulması 1997 yılını bulmuştur. Sieben Linden Ekoköyünden alınan görüntü Şekil 2. 4'de gösterilmiştir.

Şekil 2. 4. : Sieben linden ekoköyü

2.5. Solheimar Ekoköyü – İzlanda

Dünyanın en eski ekoköyü olarak bilinen Solheimar'ın kuruluşu 1930'lara dayanılmaktadır. Yaklaşık yüz kişinin yaşadığı yerleşimde, doğanın ve toplumun birlikte gelişmesi temel yaklaşım olarak benimsenmiştir. Bireylerin toplumsal ihtiyaçlarını giderebilmek üzere, yaşayabileceği, çalışabileceği ve sosyalleşebileceği bir ortam yaratmak topluluğun temel hedeflerinden biri olarak görülmüştür. Solheimar'da çok çeşitli aktiviteler mevcuttur. Ekoköyde, sebze ve bitki yetiştiriciliğinin yapıldığı organik seralar ve ormanlık alan bulunmaktadır. Hatta İzlanda'daki tek organik ormanlık alan da burasıdır. Bunların yanı sıra mağaza, kafe, fırın, misafirhane ve yıl boyunca düzenlenen çeşitli sanatsal aktiviteler mevcuttur. Ayrıca altı tane de atölye bulunmaktadır. Bunların başında, mum, seramik, dokuma ve halıcılık, güzel sanatlar, kağıt yapımı ve sabun, şampuan, losyon gibi ürünlerin yapıldığı bitki atölyeleridir. Bunların dışında Solheimar'da bir tane kilise, heykel bahçesi, spor merkezi ve yüzme havuzu, müzik bahçesi ve bir de sanat galerisi mevcuttur. Solheimar Ekoköylerden alınan görüntü Şekil 2. 5'de gösterilmiştir (URL 6).

Şekil 2. 5. :Solheimar Ekoköyü

3. Türkiye’deki Ekolojik Köy Uygulamalar

Türkiye’de sayıca az olmakla birlikte, sürdürülebilir ekolojik tarım ve yaşam tarzı için uğraş veren, çiftlik ve eko-köyler bulunmaktadır. İsteyenler bu ekoköylerde konaklayarak hem manevi, hem de maddi anlamda çiftliklerin varlıklarını devam ettirebilmelerine ve gelişmelerine katkıda bulunmaktadır. Gereken tüm enerji, güneş (güneş panelleri) ve rüzgardan (rüzgar gülü) faydalanarak temin edildiği eko-köylerde, kent insanını kır yaşamı ve tarımsal faaliyetlerle buluşturmak hedeflemektedir.

3.1. Latif Yalçiner Çiftliği: Erzincan

Erzincan’ın ariki mahallesinde Apçağa ile Kemaliye Köyü arasındadır. Ev sahibi üç ayrı noktadaki evinde misafirlerini ağırlamaktadır. Kemaliye ile Apçağa Köyü arasında meyve bahçesinin bulunduğu ilk evinde dört kişinin kalabileceği iki odayı, ilk evinin karşı mahallesindeki ikinci evde iki ailenin rahatça kalabileceği iki odayı, Kemaliye’nin içinde sadece yazın misafir ağırlayabileceği üçüncü evde ise 10 kişinin kalacağı iki odayı TaTuTa misafirlerine ayırmaktadır. Mart-Kasım ayları arasında yaklaşık 100 farklı bitki toplanıp kurutulularak “zetirin” adındaki baharat yapılmaktadır. Latif Yalçiner Çiftliğinden alınan görüntü Şekil 3.1’de gösterilmiştir.

Şekil 3. 1. : Latif yalçiner çiftliği

3.2. Birecik Doğa Evi: Şanlıurfa

Şanlıurfa'nın Hoca Şerif Mahallesinde bulunmaktadır. Güneydoğu'nun en güzel noktalarından birinde yer alan Birecik Doğa Evi, bir grup arkadaş tarafından yönetilmektedir. Çiftlikte erik, domates, biber, patlıcan, salatalık ve acur gibi sebze ve meyve, ekolojik prensiplere sadık kalınarak yetiştirilmektedir. 6 kişinin gönül verdiği çiftlik bölgesinde nesli tehlike altında olan türler üzerine yoğun çalışmalar yürütülmektedir.

İran-Turan bitki örtüsünün hakim olduğu bölge yerli yabancı birçok doğa gözlemcisini ve korumacısını ağırlamaktadır. Kelaynaklar, çöl varanları ve çizgili sırtlanlar gibi nadir türlere ev sahipliği yapan bölgenin genel geçim kaynağı fıstıkçılık ve sebzeçilikdir. Birecik Doğa Evi alınan görüntüler Şekil 3. 2'de gösterilmiştir.

Şekil 3. 2. : Birecik doğa evi

3.3. Ormanevi: Çanakkale

Ormanevi, Çanakkale de uygulamaya çalışılmış bir ekolojik köydür.2005 yılında, o sırada 20'li yaşlarının başlarında olan 4 arkadaş tarafından, sosyal anlamda keyifli ve anlamlı, ekolojik açıdan onarıcı, ekonomik olarak da adil ve kendine yeterli bir kırsal topluluk, bir ekoköye evrilmek amacıyla 2005'te kurulmuştur. 2012 yılında Biga Dağları'nın kuzeyindeki bir köye, "kırsala geçiş" aşamasını başlatmak için yerleşen Ormanevi, şu anda köyün merkezine yakın, yaklaşık 1 dönümlük bahçesi olan bir köy evinde ikamet ediyor. Ormanevi Kolektifi'nin tarım amaçlı işlediği arazi 5 ile 20 dönüm arasında değişmektedir. EKOYER'e üye olan ekolojik köylerden biridir. Ormanevinden alınan görüntü Şekil 3.3'da gösterilmiştir.

Şekil 3.3.:Ormanevi: Çanakkale

3.4. Gağgı Çiftliği: İzmir

İzmir'in Bayındır ilçesinde Sarıyurt köyünde bulunan Karlık dağının batı yakasında 850 metre rakımda 2010 yılında ortaklaşa 50 dönümlük bir arazide kurulan Gağgı Çiftliği'nde, insanların ülke, dil ve ırk olarak ayrışmadığı bir yaşam inşa edilmektedir.

900 yıllık anıt özelliğe sahip kestane, ceviz, armut, elma, erik ve meşe ağaçları ile çevrili Gağgı Çiftliği'nde, az teknoloji, az para ile doğal bir yaşam sürdürülmeye çalışılmaktadır. Çiftlikte yetiştirilen sebze ve meyvelerin birçoğu çiftliğe gelen ziyaretçilerle paylaşılmaktadır. Elde edilen ürünlerin fazlası ise güneş yolu ile kurutularak kış için saklanmaktadır. Gağgı Çiftliğinden alınan görüntü Şekil 3.4'de gösterilmiştir.

Şekil 3.4: Gağgı çiftliği

3.5. Marmariç Ekolojik Yerleşimi: İzmir

Permakültür esaslarına dayanan, örnek sürdürülebilir bir yerleşim kurmak ve bu süreçte kazanılan deneyimleri paylaşmayı hedefleyen Marmariç Ekolojik Çiftliği, Ege Bölgesi'nde İzmir'in Bayındır ilçesinin Dernekli köyüne bağlı 20 sene önce terk edilmiş Mersinli mevkiinde kurulmuştur. Mimar ve sivil toplum kuruluşlarında emek vermiş olan ev sahipleri, yerlerinde kiraz, elma, üzüm, zeytin, sebze, ceviz, badem, meyve yetiştirmekle birlikte üzümünden pekmez, zeytinden zeytinyağı ve sabun yapmaktadır. Bir eğitim merkezi olarak konumlandırılmış çiftlikte, alternatif enerji tipleri ve ekolojik tarım yöntemleri uygulanmaktadır. Marmariç Ekolojik Çiftliğinden alınan görüntü Şekil 3.5'de gösterilmiştir.

Şekil 3. 5. : Marmariç ekolojik yerleşimi

3.6. Knidia Çiftliği: Muğla

Knidia, Muğla'nın Datça ilçesinden Değirmenbükü'ne inerken 3 km'lik bir mesafededir. Kaynak sularının aktığı bir vadiye kendine özgü güzellikler sunan Knidia'da kendinizi doğayla iç içe, üretime dönük sade bir yaşamın içinde bulunmaktadır. Knidia çiftliğinin kurulduğu Değirmenbükü vadisi bir zamanlar su değirmenleri ile bilinirken, çiftlik arazileri içinde kalan değirmen binaları restore edilip bugün konaklama amaçlı kullanılmaktadır. Restore edilirken değirmenlerin özellikleri kaybolmamıştır. Knidia Çiftliğinden alınan görüntü Şekil 3.6'de gösterilmiştir.

Şekil 3. 6. : Knidia çiftliği

3.7. Foça Eko-köyü: İzmir

Aşılamaayan ekonomik ve sosyal sorunlar nedeniyle dağılan Eko-Foça'ya gelen kişilerin kırsal yaşama uyum sağlayamadığı belirtilmektedir. Yerleşim boyunca (iki yıl boyunca sürekli ikamet edenler oldu) güneş enerjisinden etkin bir şekilde faydalanılmış ve yemekler çoğunlukla birlikte yenilmiştir. Yerleşim sırasında eko turizm uygulamaları yapılması, ekoköyü ziyarete gelen kişilerin ekoköy yaşamını deneyimlemekten ziyade ucuz tatil yapma gözüyle akmalarına sebebiyet vermesi, Eko-Foça'nın kurucusu Tunca Bökesöy 'ün eko-turizm olgusunun ekolojik bir yerleşim için uygun olmadığını düşünmesine ve bu uygulamayı sonlandırmasına yol açmıştır. Foça Eko-köyünden alınan görüntü Şekil 3.7'de gösterilmiştir.

Şekil 3. 7. : Foça Eko-köy

3.8. Hindiba Doğa Evi: Bolu

Bolu, Mengen ilçe sınırları içinde Yedi Göller Milli Parkı yolu üzerinde yer alan Hindiba'da, yaklaşık 3,5 dönüm üzerine kurulmuş tesiste kamp yeri olarak kullanılmakta olan ayrı bir alan da bulunmaktadır. Küçük bahçelerinde geleneksel metotlarla zirai ilaç ve gübre kullanmadan mevsimine göre tarım faaliyetleri ile genellikle sebze yetiştirilmektedir.

Tesiste doğa dostu mimari örneği 9 adet taş ve ahşap bungalov tipi odalar bulunmaktadır. Yapılacak küçük yürüyüşler veya bisiklet gezileri ile yaban hayatına tanık olabilir, domuz, tavşan, karacaların ve ötücü kuşların seyrine dalabilir, yabani meyveler toplanabilmektedir. Hindiba Doğa Evinden alınan görüntü Şekil 3.8.'de gösterilmiştir(URL 7).

Şekil 3.8: Hindiba doğa evi

4. Sonuç

Doğal kaynakların tükenişi, iklim değişikliği ve buna bağlı gelişen doğal felaketler, hızlı nüfus artışı, artan kentleşme ve sosyal eşitsizlik son yıllarda yüksek seviyelere ulaşmış durumdadır ve gitgide artan bir ivmeyle bu problemler çoğalmaktadır. Gezegenimizin taşıma kapasitesini aşan ekolojik problemler hem doğanın hem de insanın yaşamını tehdit etmektedir. Ekoköy yaklaşımının bütüncül ve çok yönlü çözüm üretme adına uygun bir metodoloji uyguladığı belirtilmektedir. Günümüz medeniyet anlayışına radikal bir eleştiri getirerek, tüketim kültürünün ve medeniyetin mekansal yansıması olarak kent çözümlerini yetersiz gören ve bütüncül çözüm önerileri sunmak konusunda çok boyutlu özelliğiyle fark yaratan ekoköy yaklaşımı, kendi kendine yetebilen insan toplulukları oluşturma hedefiyle, hem insanın ekolojik ayak izini azaltmak, hem de toplumsal düzeni sağlamak, gelir ve yaşam düzeyleri açısından görülen adaletsizliği ortadan kaldırmak konusunda çözüm üretmektedir. Birçok yararı göz önünde bulundurularak Dünya'da ve Türkiye'de birçok ekoköy çalışması yapılmaktadır.

Bu çalışmada verilen örnekler dünyanın farklı yerlerinden dikkat çeken eko köylerden yalnızca birkaçıdır. Sayıları her geçen gün artan bu yerleşimler daha yaşanabilir bir dünya için umut verici bir tablo çizmektedir. Ancak ne yazık ki Türkiye'de ufak girişimler dışında ciddi bir örnek gösterebilmek hala mümkün değildir. Bu adımlar henüz lokal hareketler olsalar dahi, toplumsal bir ekolojik bilincin bu adımlar sayesinde gerçekleştirebileceğine inanılmaktadır.

Kaynaklar

- Dawson, J. 2006. Ecovillages: New Frontiers for Sustainability, Ekoköyler Sürdürülebilirliğin Yeni Ufukları, 18-44, Sinek Sekiz Yayınevi, İstanbul.
- Yıldız, S. 2016. Çevre Bilinci ve Eko-Kent Planlanması: Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi Örneği, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006, Ankara,s.39
- Walker, L. 2005. Ecovillage at Ithaca: Pioneering a Sustainable Culture. NewSociety Publishers, Canada.
- URL1.http://www.yesilbinadergisi.com/yayin/728/kentlerden-yorulan-insanlarin-kacis-alanlari-eko-koyler_22174.html#.XFYbmlUzbiU, erişim tarihi: 12.10.2018
- URL 2.http://www.passerelleco.info/article.php?id_article=349, erişim tarihi: 14.11.2018
- URL 3.http://www.passerelleco.info/article.php?id_article=350, erişim tarihi: 05.01.2019
- URL 4.http://www.passerelleco.info/article.php?id_article=116, erişim tarihi: 05.01.2019
- URL 5.<http://ecovillageithaca.org/>, erişim tarihi: 15.01.2019
- URL 6. <https://www.yesilist.com/dunyanin-en-guzel-ekokoyleri/>, erişim tarihi: 16.01.2019
- URL7.<https://www.yesilist.com/turkiyenin-7-bolgesinden-doga-icerisinde-huzur-bulacaginiz-11-eko-ciftlik/>, erişim tarihi: 01.02.2019